

Historia Puław

Dodano: 2015.12.22

Puławy powstały na początku XVII wieku jako niewielka osada handlowo-rybacka położona u przeprawy przez Wisłę. W latach 1671-76 Stanisław Herakliusz Lubomirski, marszałek wielki koronny, zaczął wznosić na stromym skraju wiślanej skarpy obronny pałac, zaprojektowany przez znanego architekta Tylmana z Gameren. W 1702 roku Puławy stały się własnością rodziny Sieniawskich. W czasie wojny północnej w 1706 roku wojska szwedzkie dowodzone przez króla Karola XII przeprawiły się przez Wisłę i spaliły osadę.

Odbudowę i przebudowę osady pałacowej podjęła Elżbieta Sieniawska i jej córka Zofia, żona Augusta Czartoryskiego. W ten sposób Puławy przeszły w ręce rodu Czartoryskich. To za sprawą tego rodu Puławy stały się znanym ośrodkiem życia politycznego i kulturalnego kraju, zyskując miano "Polskich Aten,..". Na dworze księcia Adama Czartoryskiego (syna Augusta) i jego żony Izabeli z Flemmingów przebywali wybitni twórcy i artyści tacy jak: Grzegorz Piramowicz, Franciszek Dionizy Kniaźnin, Julian Ursyn Niemcewicz, Jan Paweł Woronicz, Franciszek Zabłocki i wielu innych. Za sprzykanie powstaniu Tadeusza Kościuszki caryca Katarzyna II ukarała Czartoryskich spustoszeniem Puław przez wojska carskie. Po powstaniu księżna Izabela podjęła decyzję o odbudowie i znacznej rozbudowie parku. Powstał wtedy Dom Gotycki, Świątynia Sybilli, Brama Rzymska oraz Kaplica wzorowana na rzymskim Panteonie. Pomysłodawcą wszystkich budowli powstałych w tamtym czasie na terenie osady był architekt Chrystian Piotr Aigner. Po upadku powstania listopadowego w 1831 roku dobra puławskie zostały skonfiskowane przez rząd carski, a w 1845 roku Puławy przemianowano na Nową Aleksandrię. W 1862 roku w Puławach powstał Instytut Politechniczny i Rolniczo-Leśny, przemianowany w 1869 roku na Instytut Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa, który pod nazwą Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa istnieje do dziś. W ten sposób Puławy stały się ważnym ośrodkiem naukowym; tradycję tę wciąż kontynuują liczne instytucje naukowo-badawcze. W roku 1906 Nowa Aleksandria uzyskała prawa miejskie. Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę w 1918 roku nazwę miasta ponownie zmieniono z Nowej Aleksandrii na Puławy.

W czasie I wojny światowej wojska rosyjskie wybudowały w Puławach drewniany most na Wiśle, który został zniszczony w 1939 roku i odbudowany w pierwszych latach po wojnie. W czasie II wojny światowej w 60% zniszczona została zabudowa miasta. Wraz z decyzją o ulokowaniu w Puławach kombinatu chemii ciężkiej rozpoczął się okres intensywnego rozwoju gospodarczego miasta. Już w

okresie międzywojennym Puławy stały się ważnym ośrodkiem naukowym (na bazie utworzonego przez władze carskie w 1869 roku Instytutu Politechnicznego i Rolniczo-Leśnego). Aktualnie miasto jest siedzibą wielu placówek naukowych o znaczeniu ogólnopolskim: Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, filii Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa, Państwowego Instytutu Weterynaryjnego, Instytutu Nawozów Sztucznych, Wojskowego Instytutu Higieny i Epidemiologii. Gospodarczy charakter Puław wyznacza działalność Zakładów Azotowych "Puławy", SA ; największego polskiego wytwórcy nawozów azotowych, melaminy i kaprolaktamu.

W Puławach toczy się także bogate życie kulturalne. Obok wielu imprez lokalnych i regionalnych znalazły tu swoje miejsce cyklicznie odbywające się imprezy o ugruntowanej renomie, znane w kraju i za granicą takie jak: Ogólnopolskie Puławskie Spotkania Lalkarzy, Międzynarodowe Warsztaty Jazzowe, Międzynarodowe Warsztaty Muzyki Kameralnej czy Ogólnopolski Konkurs Tańców Polskich "O Pierścień Księżnej Izabeli,,.

Źródło: